

LÆSE

Læseudviklingens første 15 trin

Lus er et subjektivt evalueringsværktøj til at følge børnenes læseudvikling med og lave en fremadrettet handleplan

Det anbefales generelt, at alle børn læser 10 sider dagligt i bøger af passende sværhedsgrad.

Det allervigtigste er at udvikle og bevare læseglæden, så barnet resten af livet dagligt kan læse med glæde og udbytte i mange forskellige sammenhænge.

Vibeke Alsbirk
Læsevejleder Hadbjerg skole

Børnehaveklasse.

1. Barnet kan selv **finde sit navn** blandt andre navne og kan også selv **skrive** navnet, ofte med store bogstaver.
2. Barnet kender nu **læseretningen** og ved, at man læser fra venstre mod højre og oppefra og ned. Barnet har lært dette ved, at vi voksne har vist det.
3. Nu har barnet opdaget, at **det, der skrives, kan læses**. Igen er det ved at se os voksne skrive f.eks. huskesedler, breve og fødselsdagskort.
4. På dette trin begynder barnet at **læse ordbilleder** (helordslæsning). Barnet har lært sig at genkende ord, f.eks. sit eget og søskendes navne eller kendte logoer, butiksnavne og navne på legetøj. Barnet begynder nu at kunne pege på et ord af gangen.
5. Barnet kan læse små bøger og **læser ud fra kendskabet til teksten**. Dette kendskab opnår barnet ved at kigge på billeder og sammen med en voksen snakke om og gætte på indholdet i bogen. Børnene begynder at sammenligne ordene og får øje på forskelle og ligheder.
6. Her er det fortsat barnets kendskab til teksten og billederne, der er vigtigst for læsningen. Barnet begynder også her at **benytte lyde, særligt første lyd i ordet**.

Forventet mål efter børnehaveklasse

1.klasse.

7. Barnet anvender nu **bogstavernes lyde mere effektivt**, men ikke flere end højst nødvendigt. Barnet læser små bøger, som interesserer. Interessen letter afkodningen og stimulerer læseglæden. For svære bøger ødelægger læselysten. Barnet læser højt. Det fremmer forståelsen
8. Barnet bruger bogstavernes lyde til at skrive små tekster med og kommunikerer altså via skriftsproget. **DETTE TRIN KAN KOMME TIDLIGERE: VI VED I DAG AT BØRN SKRIVER SIG IND I LÆSNINGEN.**
9. Barnet kan nu **selv læse små lette tekster** fra kendte sammenhænge. Der er stor fokus på bogstaver og lyde. Teksten bruges mere end billederne. Lydstrategien er ofte meget dominerende og læsningen er langsom og omhyggelig.
10. Barnet er i stand til at **bruge forskellige strategier** (billedstrategi, kendte ordbilleder, lyd og -staveteknik, forforståelse, kvalificerede gæt mm) **Arbejdsbesparende metoder anvendes.** Det betyder, at barnet måske kun staver eller lyderer første del af ordet, hvorefter forståelsen er der. Læsningen er ofte meget energikrævende. Barnet anvender alle de metoder, som voksne ubevidst bruger, når de læser

Forventet mål efter 1.klasse

2.klasse.

11. På dette trin er det det **meningssøgende**, der er vigtigst. Barnet opsøger tykkere bøger og **fokuserer meget på det enkelte ord for at forstå handlingen**. Barnet stopper jævnligt op for at tænke over meningen. Læsningen er koncentreret og omhyggeligt. På dette tidspunkt veksler barnet ofte mellem at læse sværere og energikrævende tekster og gå tilbage til lettere og kendte bøger.
12. Barnet er nu i stand til at læse en **lettere ukendt tekst helt selvstændigt og kan læse 3-4 ord sammenhængende, i modsætning til at fokusere på et ord af gangen**. Læsningen er endnu ikke flydende og der skal fortsat læses højt, da dette fremmer forståelsen. Det er særlig vigtigt på dette trin at finde velegnede bøger, så **læselysten** bevares.

Forventet mål i slutningen af 2.klasse

3.klasse.

13. Barnet læser nu sværere tekster med færre billeder og **fortrækker ofte stillelæsning**. Der er få stop i læsningen og afkodningen er kun lejlighedsvis energikrævende. Barnet er på vej mod at **blive flydende læser**. Det er meningen, at barnet over en passende periode læser omkring 30 bøger, der gradvis bliver tykkere og sværere. Derfor kaldes punkt 13 også **det lange trin** på læsestigen.
14. Dette trin kaldes **søgelæsning**. Barnet er i stand til hurtigt at finde informationer i f.eks. faglitteratur.
15. Barnet er nu **flydende læser med forståelse** og læser ubesværet **stillelæsning**. Indholdet fanger barnet, og det er ikke nødvendigt med billedillustrationer. Fra dette trin og frem er det vigtigt, at barnet stimuleres til for alvor at opdage læseglæden gennem megen læsning af bøger i større omfang.

Forventet mål efter 3.klasse